

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика історичної пам'яті у країнах Західної Європи

Освітня програма «Історія та археологія»

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “28” серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політика історичної пам'яті у країнах Західної Європи
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Щербін Лілія Василівна
Контактний телефон	
Е-mail викладача	lilia.scherbin@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	2.Цикл професійної підготовки 2.2. Вибіркові дисципліни 2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Упродовж вивчення курсу згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Політика історичної пам'яті у країнах Західної Європи» є вибірковою дисципліною зі спеціальності «Історія та археологія» для освітньої програми бакалавр «Історія та археологія», яка викладається в 8 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Політика пам'яті – сукупність соціальних практик, спрямованих на репрезентацію чи модифікацію певних образів минулого (образів спільного минулого), актуалізованих сучасним політичним контекстом, інтерпретація минулого. Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб здобувачі мали змогу орієнтуватись в розмаїтті моделей політики історичної пам'яті, науково осмислювати сутність теоретичних засад політики історичної пам'яті; пояснити особливості місць пам'яті, символів пам'яті, комеморативних практик в європейських країнах.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни: ґрунтовне вивчення студентами політики історичної пам'яті у країнах Західної Європи, факторів та чинників впливу на формування історичної пам'яті.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є: опанування студентами понятійно-категоріальним апаратом; засвоєння матеріалу з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи; аналіз важливих проблем; вміння застосовувати набуті знання у майбутній професійній діяльності.</p>	
4. Компетентності	
<p>(C2) Здатність і готовність аналізувати та моделювати стан і розвиток історичних процесів.</p> <p>(C4) Здатність і готовність вести самостійний пошук, добір та опрацювання інформації джерел і літератури.</p> <p>(C5) Здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень, інноваційних підходів щодо історичного розвитку.</p> <p>(C6) здатність розуміти суспільні процеси і впливати на них; адекватне розуміння того, як функціонує суспільство, сприйняття власної ролі й ролі інших людей у цьому процесі; наявність внутрішньої мотивації, здібностей і відповідної кваліфікації для діяльності в системі історичного розвитку.</p>	

(C7) Володіння історичними знаннями, теорією та методологією (підходами, принципами і методами) розпізнавання проблеми, виявлення характерних ознак ситуації; застосування цих методів та принципів, аналіз соціальних об'єктів, процесів, ситуацій, проблем, випадків, що розпізнають деформації та встановлюють їх причини.

(D1) Здатність аналізувати історичні чинники виникнення конкретних ситуацій в історичних подіях.

(D3) Цілеспрямовано вивчати та відстоювати загальнолюдські, національні демократичні й духовно-культурні цінності, вироблені світовою цивілізацією в процесі історичного розвитку.

(D16) Уміння працювати з джерелами та фаховою літературою.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
8-й семестр	032 Історія та археологія	IV курс	Вибірковий

Тематика курсу

Тема 1. Політика історичної пам'яті у країнах Західної Європи як наукова дисципліна.

Тема 2. Політика історичної пам'яті у Франції.

Тема 3. Політика історичної пам'яті у Німеччині.

Тема 4. Великобританська модель політики історичної пам'яті.

Тема 5. Політика історичної пам'яті в Австрії.

Тема 6. Політика історичної пам'яті у країнах Бенілюксу.

Тема 7. Європейська та українська політики історичної пам'яті: порівняльний аналіз.

Тема 8. Європейська колективна пам'ять та ідентичність.

Перелік питань для обговорення на лекції та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання визначені робочою навчальною програмою навчальної дисципліни та розміщені в системі дистанційного навчання.

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів передбачає 4 форми контролю за навчанням студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) поточний контроль (20 балів); 2) контрольна робота (20 балів); 3) підготовка презентації/написання реферативної роботи (10 балів). 4) іспит 50 балів.
-----------------------------------	---

	Загальна кількість – 100 балів. Сумарна кількість – 100 балів.	
Вимоги до письмової роботи	Виконання письмової роботи передбачає: 1) повторення студентами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової роботи передбачає виконання студентами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: – виявлення розуміння сутності понять і термінів – вміння структурувати основні явища та елементи дисципліни; – знання теоретичних засад, поглядів і праць відомих дослідників; Загальна кількість – 50 балів.	
Семінарські заняття	Відповідь здобувача на семінарському занятті оцінюється за п'ятибальною системою за визначеними програмою навчальної дисципліни критеріями. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо.	
Критерії оцінювання презентації/реферату	робота є оригінальним самостійним дослідженням, у якому відбито творчий пошук студента, його вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувати при цьому власні гіпотези з досліджуваних проблем;	19-20 балів
	наукове дослідження студента виконане на достатньо високому рівні, але має незначні недоліки в технічному оформленні, укладанні списку літератури, стилістиці тексту;	17-18 балів
	тема розкрита неповно	16
	робота не відповідає переважній більшості вимог до наукових досліджень, але має структуру, у списку літератури зазначено більше трьох джерел;	13-15 балів
	розкритий лише окремих аспект	11-2 бали
	презентація/реферат не захищений	0
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач отримує іспит за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни.	
7. Політика курсу		
Політика вивчення навчальної дисципліни “ Політика історичної пам'яті у країнах Західної Європи” передбачає набуття здобувачами визначених компетентностей через: аудиторну (лекції, семінарські та практичні заняття) та позааудиторну роботу (самостійне опрацювання окремих тем, підготовка до семінарських занять, виконання індивідуальних		

завдань, використання можливостей системи дистанційного навчання, практика). Консультації викладача, відпрацювання здобувачами пропущених аудиторних занять, отриманих незадовільних оцінок та подачі індивідуальних робіт – згідно розкладу. У випадку встановлення вияву академічної недобросовісності викладач пропонує здобувачеві повторно виконати передбачений навчальною програмою курсу вид роботи.

8.Рекомендована література

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті. Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с.
2. Гон М. М. Українська історична пам'ять: особливості формування в час демократичного транзиту. Панорама політологічних студій.2012. Вип. 8. С. 103–114.
3. Гриценко О. Пам'ять місцевого виробництва. Трансформація символічного простору та історичної пам'яті в малих містах України. Київ: К.І.С., 2014. 352 с.
4. Зернецька О., Мирончук О. Концепція історичної пам'яті у Великій Британії Проблеми всесвітньої історії. 2018. № 1. С. 122-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prwh_2018_1_8.
5. Зернецька О., Мирончук О. Історична пам'ять та практики монументальної комеморації Першої світової війни в Австралії (Частина 1). Проблеми всесвітньої історії. - 2020. - № 3. - С. 204-220. -URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prwh_2020_3_13.
6. Зернецька О.В. Історичний досвід політики пам'яті у Великій Британії: орієнтири для України: URL: <https://elibrary.ivinas.gov.ua/4794/1/Istorychnyi%20dosvid%20polityky%20pamiati.pdf>
7. Касьянов Г. В. Історична пам'ять та історична політика: до питання про термінологію й генеалогію понять. Український історичний журнал. 2016. № 2. С. 135.
8. Киридон А. Гетеротопії пам'яті. Теоретико-методологічні проблеми студій пам'яті. Київ: Ніка-Центр, 2016. 320 с.
9. Киридон А. М. Простір пам'яті: експлікація поняття. Національна та історична пам'ять. 2013. Вип. 8. С. 25-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ntip_2013_8_7.
10. Киридон А. Подолання минулого в країнах Центрально-Східної Європи: основні тенденції. Європейські історичні студії. 2016. № 4. С. 126-143.
11. Козеллек Р. Минуле майбутнє. Про семантику історичного часу. Пер. з нім. Київ: Дух і літера, 2005. 380 с.
12. Коннертон П. Як суспільства пам'ятають. Київ: Ніка-Центр, 2004. 184 с.
13. Копилов В. О. Влада і знання: генезис ідей епістемократії. Харків: НАУ ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2009. 512 с.
14. Кудряченко А. Становлення та розвиток політики "подолання минулого" в національній пам'яті ФРН. Проблеми всесвітньої історії. 2018. № 1. С. 96-121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prwh_2018_1_7.
15. Кудряченко А. Особливості подолання обтяжливого нацистського і соціалістичного минулого в сучасній Німеччині. Україна дипломатична. 2019. Вип. 20. С. 664-685. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrdip_2019_20_67.
16. Культура історичної пам'яті: європейський та український досвід / за загальною редакцією Ю.Шаповала. Київ: ІПЕНД, 2013. 600 с.
17. Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людського суспільства з авторською ретроспективною передмовою / Пер. з англ. Київ: Ніка-Центр, 2011. 960 с.
18. Нагорна Л. П. Історична пам'ять: теорії, дискурси, рефлексії. Київ: ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. 328 с.
19. Нора П. Теперішнє, нація, пам'ять Київ: Кліо, 2014. 272 с.

20. Огієнко В. Європейські практики пам'яті і правової оцінки діяльності комуністичних режимів. Східна і Центральна Європа URL : <http://www.historians.in.ua/index.php/istoriya-i-pamyat-vazhki-pitannya/1214-vitalii-ohiyenkoyevropeiski-praktyky-pamiati-i-pravovoi-otsinky-diialnosti-komunistychnykh-rezhymiv-skhidna-i-tsentralna-yeuropa>
21. Огієнко В. Як відзначають День Перемоги в Європі. Український інститут національної пам'яті. URL: <http://www.memory.gov.ua/news/yak-vidznachayut-den-peremogi-v-evropi>
22. Позднякова-Кирбят'єва Е. Г. Соціологія соціально-історичної пам'яті: теоретико-методологічні та емпіричні студії: монографія. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2014. 400 с.
23. Політика історичної пам'яті в контексті національної безпеки України : аналіт. доповідь / [Яблонський В. М., Лозовий В. С., Валевський О. Л., Здіорук С. І., Зубченко С. О. та ін.] / за заг. ред. В. М. Яблонського. Київ : НІСД, 2019. 144 с.
24. Поллак М. Мрець у бункері: Історія мого батька. Чернівці: Книги-XXI, 2014.
25. Поллак М. Отруєні пейзажі. Чернівці, 2015.
26. Полтавець С. Історична пам'ять Homo Sovieticus в умовах "гібридної війни". Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. 2019. Вип. 53. С. 242-253. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nprnbuimviv_2019_53_20.

Викладач

Щербін Л.В.